

گفت‌وگوی اختصاصی پژوهشنامه با برنده جایزه نیوبری ۲۰۰۵ کودکی در این روزگار سخت است

نویسنده: آرمن نرسیسیان

اشاره:

«سینتیا کادوهاتا»، اوایل سال جاری میلادی، در اوایل بامداد با صدای زنگ تلفن از خواب بیدار شد تا خیر برنده شدن جایزه معتبر نیوبری را دریافت کند. نویسنده ۴۸ ساله آمریکایی - ژاپنی، برنده یکی از معتبرترین جوایز ادبی دنیا در ادبیات کودک و نوجوان، برای کتاب «تابناک» (خانه خودمان) شده بود. کتاب به شرح زندگی یک دختر آمریکایی - ژاپنی می‌پردازد که در حومه جورجیا در آمریکا، طی سال‌های ۱۹۵۰ زندگی می‌کند. داستان به سفر خانواده این دختر از جامعه ژاپنی - آمریکایی آیوا، به جنوب می‌پردازد؛ جایی که پدر خانواده در یک کارخانه طیور کار می‌کند و کتی، دختر جوان، دشواری‌های محیط جدید و بیماری خواهر عزیز بزرگش را می‌چشد و تحمل می‌کند. این کتاب از اوایل سال جاری میلادی، جزو پرفروش‌ترین کتاب‌ها قرار دارد.

پس از این‌که مصاحبه را با خانم کادوهاتا انجام دادم، اطلاع پیدا کردم که این کتاب در ایران نیز توسط خانم شقایق فندهاری، ترجمه شده و در نشر افق با نام «خانه خودمان» زیر چاپ است.

در باره این بازی‌ها نمی‌دانم و به همین علت، نمی‌توانم بگویم که این بازی‌ها خوب یا بد هستند، اما باعث جدایی پسرها از کتاب می‌شوند. البته دختران نیز مانند پسرها بازی‌های کامپیوتری می‌کنند، اما به نظر من پسرها بیش‌تر به این بازی‌ها علاقه دارند.

● اینترنت چه تأثیری بر ادبیات کودک دارد و چه کم‌هایی می‌تواند به آن بکند؟

○ اینترنت احتمالاً اثری مانند بازی‌های کامپیوتری دارد؛ چون کودکان را از لذت ساده خواندن یک کتاب دور می‌کند. البته در مورد

● آیا آینده ادبیات کودک و نوجوان، از سوی فناوری در معرض خطر است؟

○ فکر نکنم ادبیات کودک و نوجوان هیچ‌گاه از میان برود؛ چون کودکان همیشه به داستان‌ها و کتاب نیاز خواهند داشت. جای شک نیست که توجه بچه‌ها به چیزهای مختلفی جلب می‌شود که یکی از آن‌ها به عنوان مثال، بازی‌های کامپیوتری است. بسیاری از پسران و مردان جوان، از هر زمانی برای بازی‌های کامپیوتری استفاده می‌کنند. برخی حتی نمی‌خواهند در موقع بازی کردن، با دیگران حرفی بزنند. من چیز زیادی

پایان خود رسیده باشد. حداقل در تمام نقاط دنیا این‌گونه نیست. در برخی کشورها شاید سخت و حتی غیرممکن باشد که بتوانیم دنیا را به عنوان جایی سرشار از زیبایی و شگفتی ببینیم. هر چند از دید خیلی‌ها امروزه بچه‌ها بسیار سریع بزرگ می‌شوند، در آمریکا هنوز کودکان کوچک هستند.

● در دنیای ادبیات کودک و نوجوان، کتاب‌هایی وجود دارد که هم کودکان و هم بزرگسالان آن‌ها را می‌خوانند و مثال بارز آن هری پاتر است. آیا ادامه این روند، آسیبی به ادبیات کودک و نوجوان در آینده نمی‌زند؟

○ نه، فکر نمی‌کنم. تا وقتی این کتاب‌ها برای کودکان و نه بزرگسالان (که از خواندن این کتاب‌ها لذت می‌برند) نوشته شود، مشکلی پیش نمی‌آید.

● آیا می‌توانید روزگاری بدون ادبیات و کتاب کودک را تجسم کنید؟

○ سؤال سختی است. من تنها می‌توانم بگویم که امیدوارم کودکان همیشه ادبیات و کتاب‌هایی مخصوص خودشان داشته باشند.

● فکر می‌کنید کتاب‌های الکترونیکی روزی جایگزین کتاب‌های چاپی می‌شوند؟

○ نه، به نظرم چنین اتفاقی نمی‌افتد. شما کتابی را که از جنس کاغذ است، به دست می‌گیری و آن را می‌خوانی و این بسیار متفاوت از کتاب الکترونیکی است. من بر این باورم که همیشه نیاز و میل به کتاب‌های چاپی وجود خواهد داشت.

● چه چیزی باعث شد تا این کتاب را بنویسید؟

○ فکر کردن درباره کودک‌ام، منبع الهام من در نوشتن این کتاب بود. کودکی من، باعث و بانی بسیاری از نوشته‌های من است. به نظرم فارغ از این‌که کجا زندگی می‌کنیم و کودکی‌مان را چه‌طور گذرانده‌ایم، انسان‌ها همیشه کودکی خارق‌العاده‌ای دارند که می‌تواند منبع الهام برای نوشتن باشد.

جنبه‌های مثبت آن، باید بگویم که کودکان می‌توانند در اینترنت با هم در مورد کتاب‌ها گفت‌وگو و احساسات و نظرشان را در مورد این کتاب‌ها منعکس کنند. کودکان می‌توانند در فضای اینترنت، انتشارات «آن‌لاین» داشته باشند و کتاب‌های مخصوص خودشان را راه‌اندازی کنند.

● برخی می‌گویند عصر کودکی، با توجه به شرایط جهانی، به پایان رسیده است. در این مورد چه نظری دارید؟

○ من یک بار با چند فرد سالخورده گفت‌وگو کردم. آن‌ها همه آمریکایی، اما با پیشینه‌هایی

● **کودکی من، باعث و بانی بسیاری از نوشته‌های من است. به نظرم فارغ از این‌که**

کجا زندگی می‌کنیم و کودکی‌مان را چه‌طور

گذرانده‌ایم، انسان‌ها همیشه

کودکی خارق‌العاده‌ای دارند که

می‌تواند منبع الهام برای نوشتن باشد

متفاوت بودند که دوران سخت رکود اقتصادی را تجربه کرده بودند. ایشان می‌گفتند اگرچه زندگی در آن دوران (بحران‌های اقتصادی و وضعیت سخت زندگی) دشوار بود، امروزه کودک بودن در این وضعیت، بسیار سخت‌تر است. البته آن‌ها نتوانستند دلیل این عقیده‌شان را به من بگویند. این تنها چیزی بود که آن‌ها احساس می‌کردند. من هم بر این باورم که کودک بودن، امروزه بسیار سخت است، اما فکر نمی‌کنم عصر کودکی به

● این اولین کتاب شما برای کودکان و نوجوانان بود؟
چرا برای این قشر کتاب نوشتید؟

○ ناشرم مدت‌ها بود که از من می‌خواست تا برای کودکان هم بنویسم. او برای من چندین کتاب کودک فرستاد. من کتاب‌های دیگری هم خواندم و پس از آن، به نظرم طبیعی بود که شروع به نوشتن برای کودکان و نوجوانان کنم.

● من می‌خواهم همه کودکان دنیا بدانند که جهان سرشار از امید و زیبایی است و این امید و زیبایی، ربطی به این که کجا زندگی می‌کنند، ندارد

● این کتاب بر پایه تجربیات شما نوشته شده؟ چه پیامی می‌خواستید با این کتاب منتقل کنید؟

○ من می‌خواهم همه کودکان دنیا بدانند که جهان سرشار از امید و زیبایی است و این امید و زیبایی، ربطی به این که کجا زندگی می‌کنند، ندارد. البته برخی مواقع لازم است که به دنبال آن بروید؛ چون همیشه امید و زیبایی به سراغ شما نمی‌آید. برخی اوقات، واقعاً انسان از این همه امید و زیبایی شگفت‌زده می‌شود. زندگی پیچیده و در عین حال عالی است و هیچ کس نباید هرگز توانایی احساس حتی کوچک‌ترین چیزها را هم از دست بدهد.

● چه چیزی باعث شد که نویسنده شوید؟

○ فکر می‌کنم من در درونم اشتیاق و ولعی داشتم و تنها راه برای برطرف کردن این اشتیاق نوشتن بود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی